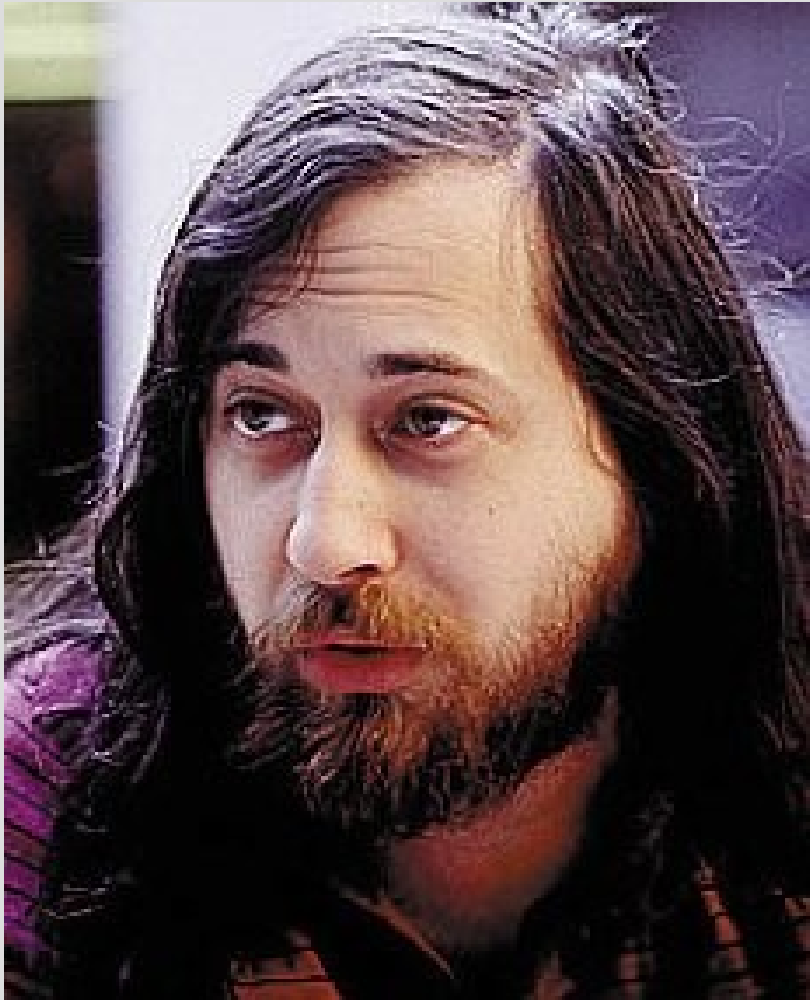

GNU/Linux Nedir?

Linux Kullanıcıları Derneği
<http://www.lkd.org.tr>

Kaya Oğuz
kaya@kuzeykutbu.org
<http://www.kuzeykutbu.org/>

GNU

- 1980'lerin başı ve MIT'in AI Labları...
- Xerox ve hediyeleri...
- Stallman Özgür Yazılım felsefesini duyurdu...
- GNU - **G**NU's **N**ot **U**nix

Özgür Yazılım Felsefesi

- Özgür Yazılım Felsefesi:
  - Özgürlük 0: Programı her türlü ihtiyaç için çalıştırma
  - Özgürlük 1: Programı ihtiyaçlarına göre değiştirebilme
  - Özgürlük 2: Arkadaşlarınızla paylaşabilme
  - Özgürlük 3: Değiştirdiğiniz halini tekrar paylaşabilme

GNU Projesi Başladı

- GNU Projesi, tamamen özgür bir işletim sistemi için kolları sıvadı.
- Özgür bir işletim sistemi için gereken programları derleyebilmek için, önce özgür bir derleyici gerekiyordu.
- GNU C Compiler yazıldı.
- 90'lara kadar işletim sisteminin birçok kısmı tamamlanmıştı.
- Tek eksik: Çekirdek (kernel)

Çekirdek Nedir?

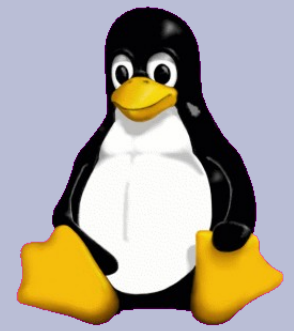
- Çekirdek, işletim sistemi trafiğinin ortasındaki trafik polisidir!
- Sistemin donanımına ve süreçlere güvenli erişim sağlayan bir yazılımdır.

0 Sıralarda... (1991)

- Helsinki Üniversitesi'nden hevesli bir genç olan Linus Torvalds Minix benzeri bir çekirdek yazıp, internete koymuştur...
- Çok büyük bir şey beklememektedir...
- Sonra birden bire e-posta kutusu dolmaya başlar...

Linux Hakkında

- Linux, özgürce dağıtılabilen, çok görevli, çok kullanıcıli UNIX işletim sistemi türevidir.
- GNU GPL Lisanslıdır
- Liinuks veya Lihnuks diye okunur. İngilizce kökenli olmadığı için Layniks, Layneks, Laynaks gibi okunuşlar tamamen yanlış!
- Linux, resmi olarak olmasa da UNIX'tir
- Başta X86 olmak üzere birçok mimarida çalışır: Alpha, Sparc, PPC, S/390...

GNU/Linux'a Merhaba

- Sistemin merkezinde Linux çekirdeği otursa bile etrafında GNU araçları ile bir “işletim sistemi” haline geliyor.
- Bu yüzden Linux değil, GNU/Linux denilmesi daha doğru olsa da “Linux” daha kısa ve daha yaygın olarak kullanılıyor.
- İlk günlerde kurulumu pek kolay değil.
- Kurulumu ve sistem yönetimini kolaylaştırmak için dağıtımlar ortaya çıkıyor.

Dağıtım Nedir?

- Dağıtım, bir GNU/Linux sistemini kurmayı ve yönetmeyi kolaylaştırmayı amaçlayan yazılımlar bütünüdür.
- Bazı dağıtımlar aynı zamanda teknik destekte sağlamaktadırlar.
- İlk dağıtımlar (1992 civarı)
  - MCC Interim Linux (University of Manchester)
  - TAMU (Texas A&M University)
  - SLS (Softlanding Linux System)
- 1993 yılında çıkan Slackware ve Debian hâlâ devam eden iki eski dağıtımdır.

Dağıtımlar Neler İçerir?

- Bir kurulum programı
- Sisteme paket kurup kaldırmak için bir paket yöneticisi
- Sistem yönetimi ve yapılandırılması için yazılımlar
- Popüler paket yöneticileri
  - RPM – RedHat Packet Manager
  - DEB – Debian
  - TGZ – Slackware

Popüler Olmak

- DistroWatch.Com en popüler dağıtımlar:
  - Ubuntu Linux
  - SuSE
  - Mandriva (eski Mandrake)
  - Fedora (Red Hat)
  - MEPIS
  - Damn Small
  - KNOPPIX
  - Debian
  - Slackware
  - Gentoo

Türkiye'de Nerede Linux Var?

- **Kamu:** Yargıtay, Tapu ve Kadastro, Milli Piyango İdaresi, Merkez Bankası, Sağlık Bakanlığı, İstihbarat Daire Başkanlığı, M.E.B., TÜBİTAK...
- **Özel Sektör:** Paşabahçe, Şişecam, Hunca...
- **Üniversiteler:** ODTÜ, İTÜ, İÜ, Hacettepe, COMU, İzmir Ekonomi...
- **Türk Silahlı Kuvvetleri**

Türkiye'de Çalışmalar

- Red Hat 5 tabanlı Turkuaz Dağıtımı
- Gelecek Linux 1,2,3
- Yerelleştirme Çalıştırmaları
  - Türkçe en yüksek çeviri oranlarından birine sahip
- Linux Kullanıcıları Derneği
- E-posta listeleri
- LinuxNet Dergisi
- Turkix gibi Live CD'ler...
- Son olarak, Aralık sonunda çıkan: Pardus

Uludağ / Pardus

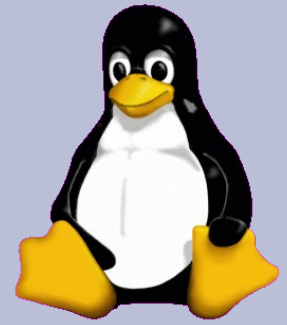

- Adını Anadolu Pars'ının Latincesinden aldı
- 2003'ten beri geliştiriliyor
- ÇOMAR, TASMA, YALI, PİSİ gibi kendi geliştiricilerimizin elinden çıkmış, dağıtımına özel araçlar
- 1.0 sürümü çıktıktan sonra giderek artan kullanıcı sayısı ve etrafında güzel bir topluluk oluşması...

Pardus Bağlantıları

- Uludağ Ana Sayfası
<http://www.uludag.org.tr/>
- Pardus Wiki
<http://www.pardus-wiki.org/>
- Kullanıcı Forumu
<http://www.pardus-linux.org/forum/>
- sanat.pardus
<http://sanat.uludag.org.tr/>

Neden GNU/Linux?

- Özgür Yazılım olması
- Hızlı büyümesi ve gelişmesi
- Yazılım geliştirmek için uygunluğu
- Güvenilir ve güçlü olması
- Düşük sahip olma maliyeti
- Yatırımın geri dönüşü
- Esnek olması
- Herhangi bir şirkete bağımlılığın olmaması

Neden GNU/Linux Sunucu?

- Güvenli ve sağlamdır
- Hemen her servisi ve standardı sağlar ve destekler
- Açık kaynak kodlu olduğu için, güvenliği onbinlerce programcı tarafından denetlenir ve düzenlenir
- Uzaktan yönetimi kolaydır, fiziksel bir müdahale gerekmedikçe yaklaşmanıza gerek yoktur
- Yeni servis kurulduğunda tekrar başlatmanız gerekmez

Sunucu Çiftliği

- Web: Apache
- FTP: Proftp
- E-Posta: Sendmail, Postfix, Qmail...
- Proxy (Vekil): Squid
- Veritabanı: MySQL, PostgreSQL, Firebird...
- Dosya ve Yazıcı: Samba, NFS, CUPS...
- Firewall: iptables
- Diğer: BIND, DHCP, IRC, CVS, SSH...

Neden GNU/Linux Masaüstü?

- Değişik pencere yöneticileri ile tek görünüş ve pencere sistemine saplanıp kalmazsınız
- MP3, DivX, Flash gibi çoklu ortam uygulamalarını destekler
- Virüs yok! Virüslerden korunmak için ayrıca program kurmaya, o programa sistem kaynaklarını ayırmaya gerek yok!
- Çok geniş bir yelpazede hızlı geliştirilen özgür yazılım desteği var
- Temel masaüstü ihtiyaçları diyebileceğimiz, ofis yazılımları, internet yazılımları en iyilerinden mevcut

GNU/Linux Masaüstü

- İnternet: Web tarayıcıları, Anında Haberleşme programları, P2P araçları, e-posta istemcileri...
- Ofis: OpenOffice.Org, Koffice, Abiword, Kişisel yönetim araçları...
- Grafik: 2B ve 3B Grafik Programları, Vektörel çizim programları, Dijital Fotoğraf Makinesi desteği
- Çoklu Ortam: MP3 çalıcılar, DVD oynatıcılar, Audio/DVD rip araçları, MP3 ve DivX dönüştürücüleri, Ses ve video düzenleme programları
- Oyunlar!
- Yazılım geliştirme ortamları...

Home

belgeler

System

DVD

Samba

belgelerim - Konqueror

Location Edit View Go Bookmarks Tools Settings Window Help

Location: /pub/belgelerim

Actions

Information

Type: Folder

Size: 704 B

User: kaya

Group: users

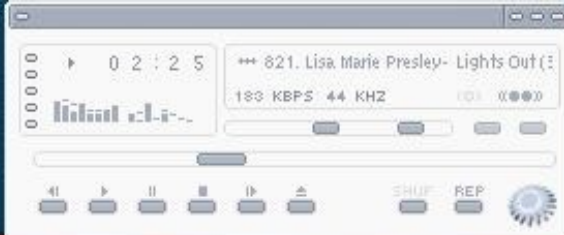
Permissions: drwxr-xr-x

Modified: 2006-02-02 20:34

Accessed: 2006-02-07 23:29

18 Items - 5 Files (1,9 MB Total) - 13 Folders

Office

Lyx

Calendar

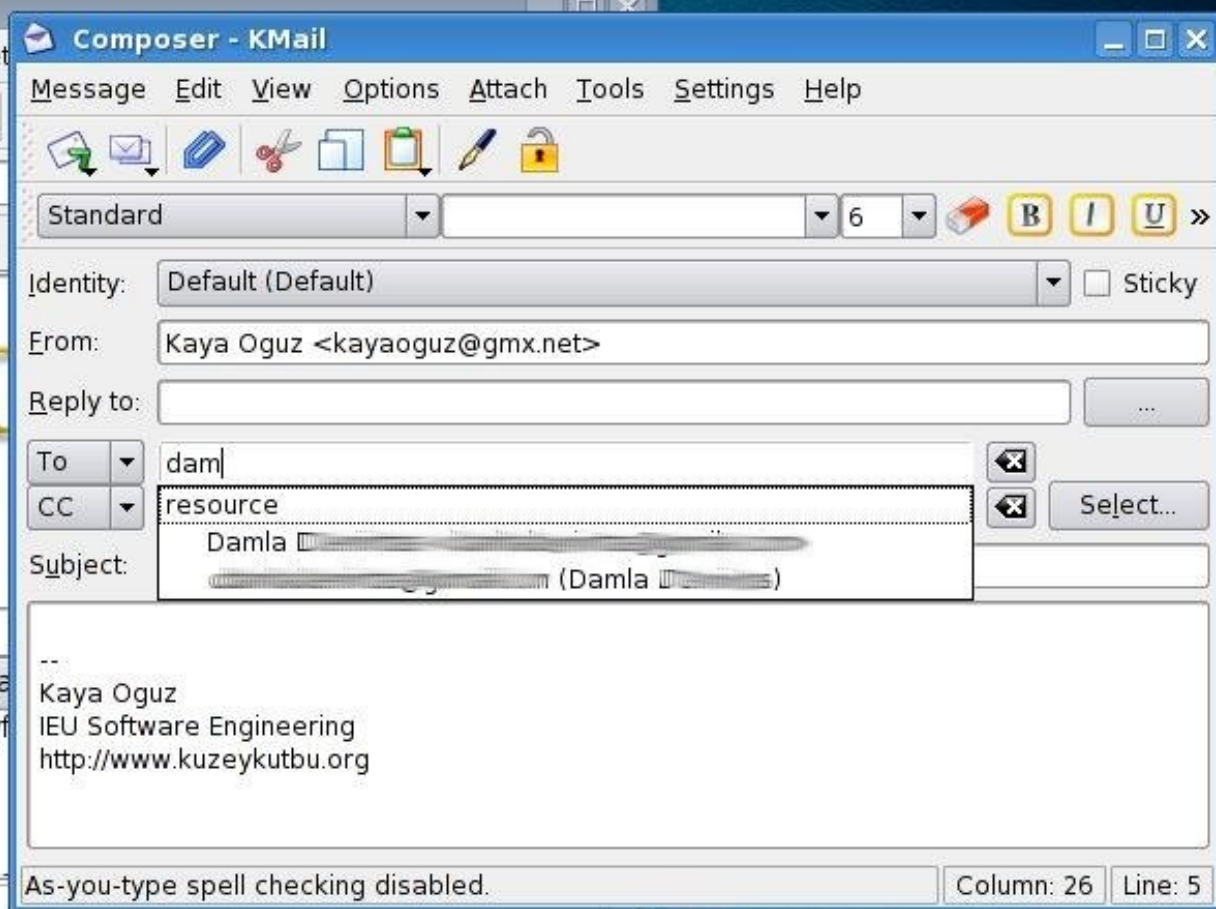

KWrite

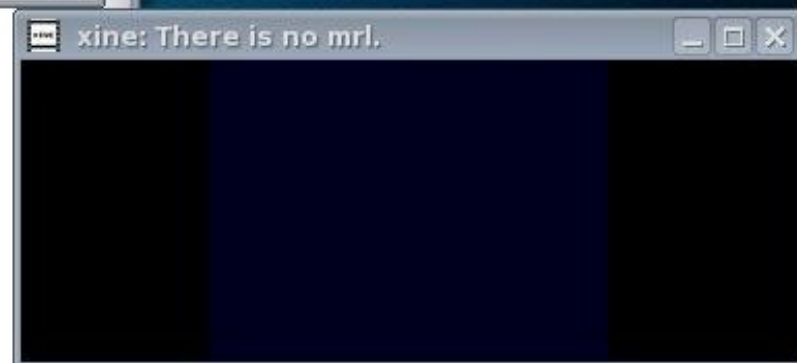

Trash


```
56 warn = settings.readBoolEntry("/2do/warn", true);
57 hidden = settings.readBoolEntry("/2do/hidden", true);
58
59 if (hidden) hide();
60
61 this->yukle();
62 }
63
64 void pencere::gostergizle()
65 {
66     if (isVisible()) hide();
67     else showNormal();
68 }
69
70 void pencere::about()
71 {
72     QMessageBox::about(this, QString::fromUtf8("2Do Hakkında"),
73     QString::fromUtf8("Yapılacaklar Listesi Programı\nKaya Oğuz\nhttp://www.
74     2005"));
75 }
```


Windows Uyumluluđu

- Windows ile aynı bilgisayarda durabilir, açılışta istediğiniz işletim sistemini seğebilirsiniz
- Windows'un dosya sistemlerini tanıyor
- Windows ağlarına tam entegre olabiliyor, diğer Windows bilgisayarlarla Ađ Komşularında yer alabiliyor
- OpenOffice.Org ile MS Office belgeleri aęabilir, yazabilirsiniz
- DOSEmu ile DOS programları ęalıřtırabilirsiniz
- Wine ile -bazı- Windows programlarını ęalıřtırabilirsiniz
- WineX ile DirectX kullanan Windows oyunlarını oynayabilirsiniz
- VMWare ile bir pencere altında Windows ağılarak istediğiniz yazılımı kullanabilirsiniz.

GNU/Linux Yardımı

- Türkçe Linux Belgeleri
  - <http://www.belgeler.org/>
- Seminer Notları
  - <http://seminer.linux.org.tr/seminer-notlari.php>
- Türkiye Linux E-Posta Listeleri
  - <http://liste.linux.org.tr/>
- İngilizce Belge Arşivi
  - <http://www.tldp.org/>

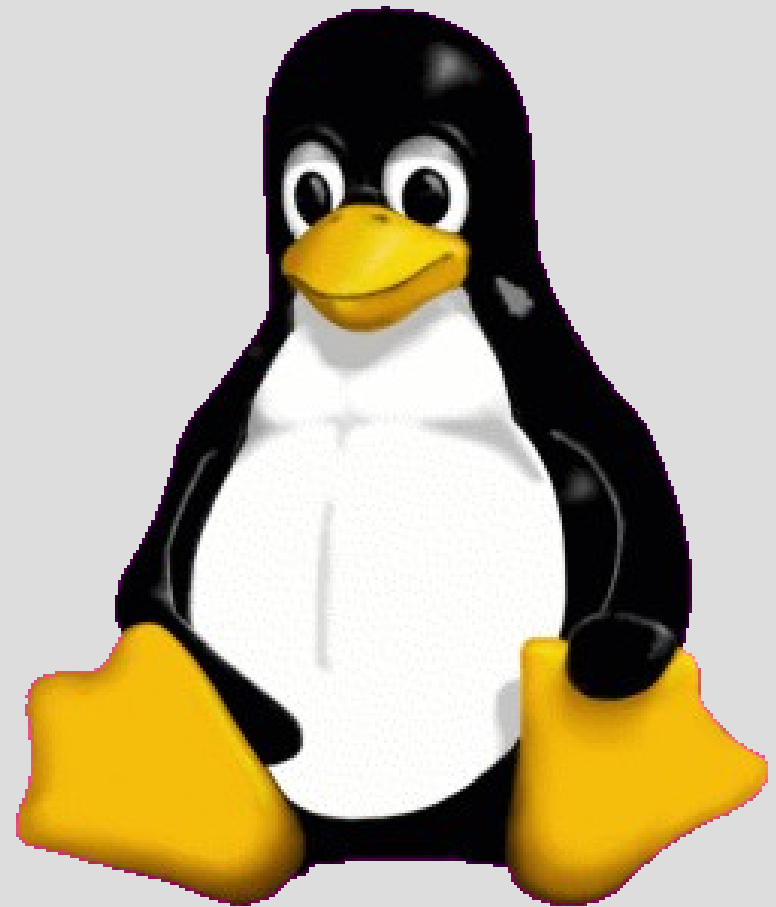

Siz sormadan...

- Linux ile her şeyi yapabilir miyim?
- Linux gerçekten hiç çökmüyor mu?
- Linux, Microsoft'a bir tepki mi?
- Linux'ta oyun yok mu?
- Neden tek bir Linux dağıtımı yok?
- Linux'ta yardımı nasıl alacağım?
- Linux ne zaman paralı olacak?
- Bu kadar iyiye neden herkes Linux kullanmıyor?
- Özgür yazılımcılar aç kalmaz mı?

Linux'u Denemek İsterseniz...

- Live / Çalışan CD'ler
- VMware / Vmplayer
  - Kurulu makineler
- Gerçek bir deneyim için: diskinizdeki bir iki GB'lık boş bölüm...

**Sorularınız, eklemek
istedikleriniz?**

Teşekkürler!

Linux Kullanıcıları Derneği
<http://www.lkd.org.tr>

Kaya Oğuz
kaya@kuzeykutbu.org
<http://www.kuzeykutbu.org/>